

โม่อ่าซ๊ะเออ

โม่อ่าซ๊ะเออ

เรื่อง ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

ภาพ ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

เรียบเรียง ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

มีนาคม **2563**

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Foundation for Applied Linguistics) ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 5 และ 6

“โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยนำภาษาถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ (ทวิภาษา : กะเหรี่ยงสกอร์ – ไทย)”

Supporting Mother Tongue Based MLE Project in Ethnic Minority Communities in Thailand : Sgaw karen - Thai

ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเกื้อฝันเด็ก Child’s Dream Foundation (CDF)

แด แก๊ โพซ่าโฮ พ่อะควา โอ่ะ เดออ๊ะ ป่า เม่ เล๊อ อ๊ะโม่ ซี บ่ะ อ๊ะ ต่า เล๊อ อ๊ะนี่ โอ่ะแว เต๊อนี่ แด โอ่ะแว เดอ อ๊ะป่า คีฆ่า เม๊อ เม่ เล๊อ อ่าพือ อ่าพี โอ่ะแจ่ะแวเล๊อ เด๊อ เต๊อเพล่อะ โอ่ะมื่อเต่อนี อ๊ะป่า เก แต๊ เอ่ะออ “แด ป่า เก๊อ ท่อปฆ่า เล๊ออ่า ซอ เก่อมา เอ่ะ นา เน๊อโม่ อ่ะมี เล๊อ บัวตอ” แด ซ๊ะคื๊อ แว ร๊ะม๊ะ แต๊ แว “ป๊าเอ่อ เจ่อ ซ๊ะคือ ต่า ร๊ะม๊ะ เจ๊อโม่ เก๊อ โอ่ะ ดี๊ซ๊อ ปฆ่า ฆ่า” วี ด๊อ ป่า อ่ะมา แฮ ฅอ เล๊ออ๊ะ ดู่ะ เทอปู ด๊อ เมอ ปฆ่า กี่ตื่อะ อ่ะจื๊อ ด๊อ โอ่ะ เซ่อก๊อ แว ลอฮ

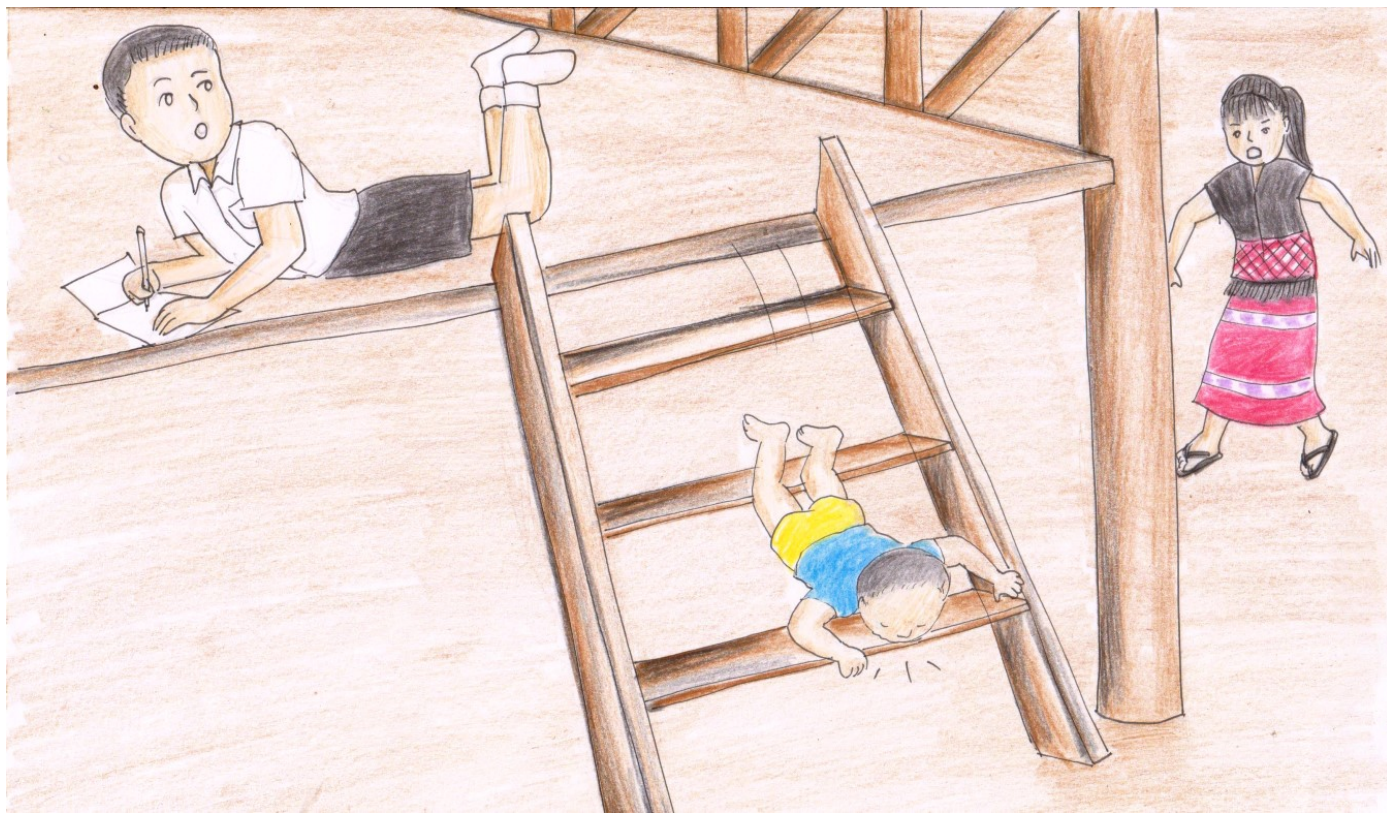
อ๊ะมื่อฆ่า แฮ โอ่ะ เดอ ออ เล๊อ อ๊ะค่อที๊ เน่ อ่ะแว แอ่ะ ด๊อกว่าแชว แด อ่ะคี เฆ ม๊ะ แด ก๊อ แว ด่ะ อ๊ะมื่อฆ่า เล๊อ โม่ บัวตอ แพ๊ เล๊อ แด โด่ะท่อ อ่ะแว แล เล๊อโจ๊ ก๊อนี เก เล๊อ เด๊อ วี ฮ๊าโล่แกว๊ เดอ อ๊ะเซ่อ ก๊อ ก๊อนี

ต่าเชอเก๊อต่อ ปูตี่ะ คีนี่ แด อ๊ะมื่อฆ่า อ่ะโพ โอ่ะแว เต่อฆ่า อ๊ะพ่อะควา อ๊ะมื่อฆ่า เมอแด กว่า อ๊ะปื่อ ก๊อมื่อนี บ่ะจื๊อๆ อ๊ะปื่อ น่าเก่ะ ด๊อ ฮ่อเซ พ๊ะโด่ะ เมอแว เล๊อแด บ่ะอ๊ะมื่อฆ่า โอ่ะแพ ออ มื่อเต่อนี แด เก๊อ น่าต่าดูแพ แว เต่อ แก๊ เลอ แต๊บ่ะอ๊ะป่า “ป่าๆ เจ๊อโม่ บัวตอ ดู แพยา” อาป่าเกจ๊ะ อ๊า “บ่ะเม่อตาล่อ เน่อ ดูแพ แด” อ๊ะมื่อฆ่า ซ๊าปฆี่ แด ร๊ะเน่ อ๊ะล่อ ด๊อ ดูแพ ร๊ะ เน่ เก อ๊ะล่อ ยี่ะท่อๆ อ๊ะมื่อฆ่า ต่อออแพล ออ แด แว อ๊ะแม่ะซ่า ต่อแว เล๊อน่อเตอ ด๊อ ก๊อแว เล๊อ ปฆ่างอซี โช่แว แด ซ๊ะฮ๊ะฆอ ฮ่อแว ร๊ะม๊ะ

ตือ เก เล๊อคี แด อ่าโล อ๊ะย่อ โอ่ะแว ดีต่า ปูล่อ ทู๊บลู๊ ลื๊อซี อ่ะแว แล เล๊อโจ๊ อ๊ะ เซ่อ ก๊อ เดอ เซ๊อร่ะ จ๊ะ ออ แด เน๊อ บ่ะ ตา แลฮ แด แต๊ เอ่ะ เซ๊อร่ะ เต๊อบ่ะ บ่า โชฆ๊ลอ อ๊ะโค่ แต๊ ด๊อกู่ะ แว เจ่อ ลอเก๊อ เล๊อ ศอโล ต่าโพศ่า เอ่ะยา เจ่อ ลอรี๊ศี่ะ ลอฮ

ต่านีญูาอี แด เก เล๊อ เด๊อ กว่า อ๊ะปื่อ ดี๊ซ๊อก๊อนี แคอี อ๊ะปื่อ อ๊ะนี่ เก่อ ตือ เต๊อนี่ลี๊ อ๊ะปื่อ ฮ๊ะท่อ พ่อะค่ะ ต่าเพาะโบ ด๊อ แก๊โพ ซ่า เล๊อ อ่ะฮู๊รู๊ ด๊อ เต๊อ กว่าบะแว ชี๊เก อ๊ะปื่อ ลอ เก๊อ แว เล๊อ ศอโล ฮ่อก๊อ พ๊ม๊า แว อ๊ะมื่อฆ่าน่าโฮ อ่ะโพ ฮ่อเซ พ๊าโด่ะ จี่ะศอ ช่อะท่ออ่าโพ

ด๊อ ซ๊าปฆี่ ต่า ศี๊เน่ น่อแควเซ่ ต่อ แด ดูแพ แววีะ อ่ะ ซ๊าปฆี ต่า พ๊ะโด่ะ เน่ อ่ะ แว จวี แด แล เล๊อ ชอโร ศี๊ ซอแคว๊ แจ๊ ตี่ แว อ่าคี ด๊อ แต๊แว “เน่อ เซ กว่า เต๊อเก่ ด๊อ ปฆ่า เม๊อ ที่นา น่าโฮ เน่อ เก๊อ ลื่อ เจ๊อ เก๊อ มา ซี นา ลอฮ” แด ปี่ลี แว ด๊อ เต่อ น๊อ เต๊อชื่อะ ก๊อ อ๊ะป่า เต๊อ บู่ะ อ่ะแวด่ะ ชี่นอ พ๊อฮือ อ๊ะ ค่อเล๊โม่ ด๊อ ฮ่อ เก่อ ญอๆ

ตือเล๊อ มื่อฮาลอ อ๊ะป่า แล ต่าเก เต๊อ ที่แด จ๊ะ อ่ะมา อ๊ะมา แต๊แว แด แล มี เล๊อ อ่าพี อ่าเด๊อ อ๊ะป่า ซ๊ะมื่อะ แว ด๊อ อ่อะลู่ที อ่อะเม อ่อะที วี ด๊อ เกมี แว เต๊อซี่ญา แว เล๊อ อ่าโพควา เต่อ แลมี เล๊อ อ่ะพี อ่า เด๊อ บ่า แด เต่อคอ ปี่ลีต่า ฮ่อแว ด๊อ มีแว เล๊อ ชอโรปู มื่อเช่ท่อ อ๊ะมื่อฆ่า แลเฮ่ ดู๊ อ่อะ ชอชา ดอ ออทอ แกร อ๊ะแว ทีแวเลอ แด ลื๊อซี แว ร๊ะม๊ะ เต๊อ โท่ปล่า แวบ่า ด๊อ ดื๊อ แวด่ะ ดี๊ ตือเล๊อ เซ๊อนี เซ๊อร่ะ เล๊อ โจ๊ แล คือ ออ เม่ เล๊อ อ๊ะ เต่อแล เล๊อ โจ๊ เซ๊อร่ะ โต๊ก่อะ แวดี๊ อ๊ะมื่อฆ่า บัวตอ เม่เล๊ออ๊ะป่า แล มาต่า เล๊อ มื่อปู แล มี ต่อ แว เซ๊อร่ะ จ๊ะ อ๊ะ มื่อฆ่า

“แด โอ่ะ เพ๊อ แล่ อ๊ะ บ่ะต่า มีๆ อาฮ บ่ะ เม่อตา ล่อะ อ่ะ เต๊อ แล เล๊อโจ๊” บัวตอ แต๊แว “แด แล พ่อะ อ๊ะป่า อ่ะคี เล๊อ มื่อปู เก่อ เก ตือ เล๊อ เด๊อ เล๊อ ฆอ มื่อฮาลอ ปา เจ๊อ เก่อ แต๊ บ่ะออ เมอ อ่ะ แลเล๊อ โจ๊ ลอฮ” เซ๊อร่ะ เต่อคอ เก แว แพ๊อ่ะคาเน่ แด กว่า เล๊อ ต่ากรี๊ปู ที่ เซ๊อร่ะ ก๊อโจ๊ เซ๊อร่ะ เต๊อบ่ะ ต่าเซ๊อ นี เน่ บัวตอ เต๊อ เฮ่ดู๊ แด อ่ะเม อ่ะที บ่า แด เตอคอ ต่าโม่ อ่อะ ซ๊ะ ต่าอ่อะ เก แว ชอ อ่ะที เล๊อ บัว ตอ พ่ะลอ เอ่ะ ชอ แด อ๊ะ ต่า น๊ะ ม๊ะ โชโม่ แว เจ๊อโอ่ะ ดีอี เต่อ เซ เลอ บ่า ปฆาเม่ ดื๊อยา ดีอี เจ่อ เก๊อ บ่ะ จี่ะท่อ แว เล๊อ ชอ โรปู ดื๊ อ๊ะ เน่ ลอฮ

เล๊อ มื่อเช่ท่อ บัวตอ แลเฮ่ ดู๊ อ่อะ ชอช่า ด๊อ อ่ะแว อ๊อ ท่อ แกร แด ชว่า พื๊อ แกร อ๊ะมื่อฆ่า อ๊ะโค่ จี่ะโชฆ ลอฮ อ่ะแว จี่ะ ท่อ แว ดี๊ อ่ะ เคล อ๊ะมื่อฆ่า โค่แว ด่ะ เต๊อ คลื๊อ บ่า แด แล โอ่ะ เซ๊อร่ะ ด๊อ แต๊ เดอ เซ๊อร่ะ ก๊อมี เซ๊อร่ะโท แต๊ เอ่ะ เยซาโพ แล พ่อ แว อ๊ะมื่อฆ่า อ๊ะป่า เต่อคอ ซี่ญา แว ด๊อ ซ๊ะปฆี แว บัวตอ โด่ะม๊ะ

ซ๊ะเก่อฌอ เก แด เล๊อ บ่าต่ามาเออ อ๊ะป่า พ๊อฮือ ออ ด๊อ แต๊ แว “แด ป่า แอ่ะนา ซู๊ญาปา ป่า เก๊อ กว่า แชว เน่อ คีเฆๆ ต่า เม๊อโอ่ะ เต่อมีๆ แต๊เอ่ะ ป่า เต๊อทีคอ” แด แต๊ เชอ อ๊ะป่า “เม่ ป่า เจ๊อ แอ่ะ นาเจ่” เม๊อ เม่ เล๊อ บัวตอ เต่อคอ เน่ตู่ ลอ เก ต่า เป๊อญ่อ เล๊อ กฎหมาย มา ล่อะ แว เน่ ลอฮ

เรื่อง แม่เลี้ยงใจร้าย สิทธิเด็ก

แดงเป็นเด็กผู้ชายอาศัยอยู่กับพ่อ เพราะแม่ของเขาเสียชีวิตตั้งแต่เขาอายุ 1 ขวบ ดังแดงจึงอยู่กับพ่อ 2 คน ส่วนตายายก็อาศัยอยู่บ้านอีกหลังหนึ่ง อยู่มาวันหนึ่งพ่อบอกกับแดงว่า “แดงพ่อจะแต่งงานนะ พ่อจะมีแม่ให้ลูกนะ เธอมีชื่อว่า บัวตอง” แดงดีใจมากๆและได้บอกพ่อว่า “พ่อครับผมดีใจที่จะมีแม่เหมือนกับคนอื่น และแล้วแม่เลี้ยงก็เข้ามาในบ้านโดยพ่อได้จัดพิธีแต่งงานด้วยการมัดมือทางพิธีทางศาสนา

ในช่วงแรก ๆ ที่แม่เลี้ยงเข้ามาอยู่ด้วย เธอก็รักและดูแลเอาใส่แดงเป็นอย่างดี แดงมักจะเรียกแม่เลี้ยงของเขาว่า แม่บัวตอง พอแดงเริ่มโตแลแดงก็ชอบเล่นกับเพื่อนๆ หลังเลิกเรียนมักจะออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ

เวลาผ่านไป 2 ปี แม่เลี้ยงของแดงก็มีลูกเป็นเด็กผู้ชายเหมือนกัน แม่เลี้ยงมักจะบอกให้แดงเลี้ยงน้องทุกวัน บางครั้งน้องก็ดื้อและร้องไห้เสียงดัง ทำให้แดงโดนแม่บัวตองดุด่าเกือบทุกวัน จนวันหนึ่งแดงทนไม่ไหวเลยไปบอกพ่อว่า “พ่อครับๆ แม่บัวตองดุด่าผม เมื่อพ่อกลับไปถามแม่บัวตองว่า “ทำไมถึงได้ดุด่าแดง” ทำให้แม่บัวตองโกรธโมโหเข้าไปอีก หลังจากวันนั้นก็ดุด่าแดงเพิ่มขึ้น นานๆเข้าแม่บัวตองก็ลงไม้ลงมือใช้มือตบหน้าแดงบ้าง ใช้ทัพพีตีแดงบ้าง และต่อว่า ว่าแดงเป็นเด็กโง่ และดุด่าด้วยคำหยาบอีกมากมาย แดงร้องไห้เสียใจ

ช่วงหลัง ๆ ตามเนื้อตัวของแดงมีแต่รอยแผลเต็มไปหมด เมื่อไปโรงเรียนเพื่อนๆและครูถามแดงเป็นอะไร แดงไม่กล้าบอกครู ก้มหน้าโกหกทุกคนว่า ตกบันไดบ้างโดนแมลงกัดบ้าง ล้มบ้าง

วันนี้แดงกลับบ้านมาเลี้ยงน้องตามปกติเหมือนเช่นเคย ตอนนี้น้องชายของเขาอายุใกล้จะครบ 1 ขวบแล้ว เขาสามารถเกาะโต๊ะ เดินไปรอบๆได้ ด้วยวัยที่กำลังซุกซนและไม่ทันระวังทำให้น้องชายของเขาตกบันไดร้องไห้เสียงดัง เมื่อแม่เลี้ยงได้ยินเสียงร้องไห้จึงเข้ามาอุ้มน้องชาย ด้วยกิริยาท่าทางพร้อมทั้งดุด่าว่ากล่าวด้วยความโกรธ สักพักก็หยิบไม้กวาดที่อยู่ใกล้ๆ ตีแดงอย่างแรง ด้วยความโมโหมากแม่เลี้ยงจึงฉุดกระชากลากแดงไปที่เล้าไก่ เอากุญแจล็อคประตูขังแดงไว้ข้างใน และพูดว่า “ห้ามส่งเสียงดังให้ใครได้ยิน ถ้ามีคนมาเห็นฉันจะฆ่าเธอทันที”

แดงกลัวจนตัวสั่นไม่กล้าส่งเสียงเรียกให้พ่อของเขามาช่วย เขาทำได้แค่นั่งกอดเข่าร้องไห้สะอื้นเบาๆ เมื่อถึงเวลาเย็นพ่อกลับมาจากการทำงานก็ตามหาแดง แต่แม่เลี้ยงบอกว่าแดงไปนอนที่บ้านตายายไม่ต้องเป็นห่วงหรอก พ่อเลยคลายความกังวล และกินข้าว อาบน้ำ เข้านอนโดยที่ไม่รู้ว่าแท้จริงแล้วแดงไม่ได้ไปที่บ้านตากับยายแต่แดงนอนร้องไห้ในเล้าไก่ด้วยความหวาดกลัว

ในวันรุ่งขึ้น แม่เลี้ยงก็ไปให้อาหารไก่ เมื่อไปและเปิดประตูเข้าไป ก็เห็นว่าฟกช้ำของส่วนต่างๆของร่างกาย แม่เลี้ยงก็ไม่กล้าปล่อยแดงออกมาจึงขังแดงต่อไป จนเวลาผ่านไป 3 วันคุณครูก็มาหาแดงที่บ้านเพราะแดงไม่ได้ไปโรงเรียน แต่ครูก็พบเพียงแม่บัวตองเท่านั้น เพราะพ่อของแดงไปทำงานที่ต่างอำเภอ คุณครูจึงถามแม่บัวตองว่า “แดงอยู่ที่ไหน เป็นอะไรหรือเปล่า ทำไมไม่ไปโรงเรียน” แม่บัวตองตอบว่า “แดงไปทำงานกับพ่อที่ต่างอำเภอ วันนี้ เขาคงจะกลับมาถึงในวันพรุ่งนี้ช่วงค่ำ ๆ หน่อย ถ้าเขามาแล้วจะบอกให้เขาไปโรงเรียน” คุณครูก็ไม่ติดใจอะไร ก็เดินกลับบ้านไป ในระหว่างที่คุณครูเดินกลับ แดงได้มองเห็นคุณครูผ่านรูเล็กๆ ข้างฝาแต่ก็ไม่กล้าตะโกนเรียกครู ตลอด 3 วันที่ผ่านมาแม่บัวตองไม่ได้เอาอะไรให้แดงกินเลย แดงต้องเอาชีวิตรอดด้วยการกินน้ำจากถาดน้ำที่แม่บัวตองเทไว้ให้ไก่กิน แดงรู้สึกทุกข์ทรมานมากและคิดว่าจะอยู่แบบนี้ต่อไปไม่แล้วเพราะถ้าเขาโดนขังแบบนี้ต่อไปเขาก็จะตายในที่สุด เขาจึงได้คิดหาทางที่จะหนีออกจากเล้าไก่

พอเช้าวันต่อมา แม่บัวตองก็ไปให้อาหารไก่เหมือนเช่นเคย ในทันทีที่เปิดประตู แดงก็ผลักแม่บัวตองล้มลง และวิ่งออกจากตรงนั้นไปทันที เขาวิ่งตรงไปที่โรงเรียน แม่เลี้ยงตกใจมาก รีบลุกขึ้นและวิ่งตามแต่ไม่ทัน แดงวิ่งไปหาคุณครู แดงเล่าเรื่องทุกๆอย่างให้คุณครูฟัง คุณครูจึงโทรบอกตำรวจมาจับตัวแม่บัวตอง พอช่วงค่ำๆในวันนั้นพ่อแดงก็กลับมาถึงบ้านและได้รู้ความจริงทั้งหมด พ่อของแดงโกรธแม่บัวตองมากและเสียใจที่แดงโดนทำร้าย พ่อของแดงจึงเข้ามากอดและบอกกับแดงว่า “พ่อรักแดงนะลูก ต่อไปนี้พ่อจะดูแลแดงเอง ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นอีกต้องบอกพ่อทันที” แดงตอบพ่อว่า “ครับ ผมก็รักพ่อนะครับ” ส่วนแม่เลี้ยงของเขาก็ได้รับโทษตามกฎหมาย

MTB

MLE

Instructional and Learning Materials Repository